

Auteursrecht nieuwe stijl

Stef van Gompel en Marcel de Zwaan*

Een nieuw begin, een nieuwe 'look', maar een oude (en voor sommigen) vertrouwde naam. Voor u ligt het tijdschrift *Auteursrecht*. *Auteursrecht* nieuwe stijl welteverstaan. In 1977 gestart met de titel *Auteursrecht* heeft dit blad regelmatig naamswijzigingen ondergaan. Dit begon in 1982 met de toevoeging van de ondertitel *Tijdschrift voor auteurs- en mediarecht*. Daarmee werd de citeertitel AMR. In 1986 werd het blad omgedoopt tot *Informatierecht/AMI*, of voluit: *Informatierecht: Tijdschrift voor auteurs-, media- en informatierecht*. Sinds 1987 hebben de namen *Informatierecht* en *AMI* steeds prominent op de voorzijde van het blad gestaan. In 2001 verdween de naam *Informatierecht* weer uit de hoofdtitel en werd het tijdschrift kortweg *AMI* genoemd. Nu, anno 2021, zijn we terug bij de oorspronkelijke titel *Auteursrecht*.

Bij de lancering van het blad in 1977 schreef Herman Cohen Jehoram ten aanzien van de keuze voor de naam *Auteursrecht*: 'auteursrecht [is] het enige tot dusverre werkelijk uitgekristalliseerde onderdeel van een wijder "recht van kunst en cultuur". Mochten de contouren van dit wijdere gebied in de toekomst duidelijker worden – en de redactie streeft ernaar hiertoe bij te dragen – dan zou wellicht ook het bestek van dit blad dienovereenkomstig breder kunnen worden'.¹ In de jaren tachtig gaf dit aanleiding voor de genoemde naamsuitbreidingen. Hierbij valt op dat de termen 'mediarecht' en 'informatierecht' door de redactie van dit blad duidelijk binnen een auteursrechtelijke context werden gepostuleerd. Mediarecht werd gezien als een eerste schil om het auteursrecht heen: 'Eigen "naburige rechten" van de media, zowel als hun van de auteurs afgeleide rechten [en] andere mediarechtelijke onderwerpen'.² Een tweede schil werd gevormd door het 'overige' informatierecht: het recht ten aanzien van de bescherming en het gebruik van nieuwe informatieproducten, zoals computerprogramma's, chips en databanken en de verbinding van deze technologieën met telecommunicatie.³ Het media- en informatierecht hebben zich sinds die vooravond van de digitale revolutie intussen ontwikkeld tot eigen disciplines, die zoveel meer zijn dan

dat 'overige' informatierecht. Dit blad is zich blijven concentreren op het auteursrecht. Het auteursrecht dat ook zelf een ongekende ontwikkeling en zelfs tot op zekere hoogte en door diezelfde digitale revolutie, een transformatie heeft doorgemaakt. Het auteursrecht ontwikkelde zich immers van een 'onderdeel van een wijder "recht van kunst en cultuur"' tot een onderdeel van het nog wijdere recht van de digitale samenleving. Gelet op deze ontwikkeling is het wel zo zuiver om niet langer en onbedoeld de indruk te wekken alsof wij ook het media- en informatierecht in volle omvang en diepgang behandelen. Het blad keert terug naar de oorspronkelijke naam *Auteursrecht*, waarbij deze term natuurlijk doelt op het auteursrecht in ruime zin, dus inclusief naburige rechten, het databankenrecht, het portretrecht en – sinds kort – het persuitgeversrecht, en inclusief de brede toepassing die deze rechten vinden binnen het media- en informatielandschap.

Ook ten aanzien van de verschijningsfrequentie is het blad weer terug waar het ooit begonnen is. In 1977 verscheen het blad vier maal per jaar. Mede omdat in 1981 en 1982 al bleek dat een extra 'vijfde' nummer nodig was,⁴ werd de frequentie verhoogd naar vijf nummers per jaar in 1983, zes nummers per jaar in 1985 en zelfs tien nummers per jaar in 1990. Dit laatste werd als volgt verantwoord: 'Nieuwe zettechnieken hebben de financiële ruimte geschapen om de verschijningsfrequentie te verhogen [...]. Een en ander zal de actualiteit van de te verschijnen nummers ten goede kunnen komen'.⁵ In 2001 werd *AMI* weer teruggebracht naar een tweemaandelijks uitgave, om zo kwalitatief hoogwaardige artikelen te kunnen blijven aanbieden.⁶ Thans zijn we weer terug bij vier nummers per jaar, waarmee dit tijdschrift beter kan inspelen op de behoefte aan verdieping van actuele gebeurtenissen en minder op de actualiteit zelf (die krijgen we immers *on-the-spot* binnen via verschillende online media).⁷

Met deze wedergeboorte is ook de omslag en lay-out aangepast. Ook dit is niet voor het eerst. Tussen 1977 en 1990 ver-

* Dr. S.J. van Gompel is Universitair Hoofddocent aan het Instituut voor Informatierecht (IViR) van de Universiteit van Amsterdam en redacteur van dit blad. Mr. M.R. de Zwaan is advocaat te Amsterdam (Bremer & De Zwaan) en redacteur van dit blad.

1 H. Cohen Jehoram, 'Het blad "AUTEURSRECHT"', *Auteursrecht* 1977-1, p. 1.

2 H. Cohen Jehoram, 'Auteursrecht: Tijdschrift voor auteurs- en mediarecht (AMR)', *AMR* 1982-1, p. 2.

3 Redactie, 'Informatierecht/AMI: De vernieuwing van ons blad', *Informatierecht/AMI* 1986-1, p. 3.

4 In 1981 verscheen een extra nummer vanwege het wijzen van de twee kabeltv-arresten door de Hoge Raad (*Auteursrecht* 1981-5), in 1982 ter gelegenheid van het afscheid van Theo Limperg (*AMR* 1982-5).

5 'Een uitgebreid AMI', *Informatierecht/AMI* 1990-1, colofon.

6 Zie daarover F.W. Grosheide, 'Openingscommentaar', *AMI* 2001-1, p. 1.

7 Zie M.R. de Zwaan, 'Eet de digitale revolutie haar eigen kinderen op?', *AMI* 2020-6, p. 179.

scheen het tijdschrift in 'de bijzondere door Karel Berkhout ontwikkelde vormgeving'.⁸ In 1990 kreeg het blad 'een royaler, luchtiger lay-out' en een modernere omslag.⁹ De grootste gedaantewijzigingen onderging het blad echter in 2001, toen Otto Cramwinckel de exploitatie overnam van Kluwer, en in 2016/2017, toen het stokje werd overgedragen aan deLex.¹⁰ Om enige continuïteit in stijl te waarborgen, sluit de nieuwe vormgeving van de omslag aan bij de kleurstelling van de afgelopen jaargangen, waarvan de vormgeving werd ontworpen door Mart Warmerdam. Anderzijds beoogt de lay-out van het binnenwerk de klassieke, degelijke uitstraling van *Auteursrecht* oude stijl te weerspiegelen. Dit alles uiteraard met behoud van de mogelijkheid van brede digitale ontsluiting.

Dit brengt ons op een aantal praktische zaken. Door de naamswijziging is de online versie van het tijdschrift, waarop ook de oude jaargangen vanaf 2003 zijn te vinden, vanaf heden te bereiken via: www.auteursrecht-online.nl. Ook de website zelf zal de komende maanden een nieuwe 'look & feel' krijgen. Daarnaast verandert het e-mailadres van het redactiesecretariaat. Hebt u een interessante wetenschappelijke of professionele bijdrage die u ter publicatie wilt aanbieden aan dit blad? Dan kunt u dit mailen of contact opnemen via: mstreppel@delex.nl. Tot slot nog een woord over de citeertitel. Deze wordt: *Auteursrecht* [jaargang]-[aflevering] en daarmee – u raadt het misschien al – dezelfde als *Auteursrecht* oude stijl. Dit maakt de cirkel helemaal rond.

8 H. Cohen Jehoram, "Auteursrecht" naar Kluwer', *Auteursrecht* 1980-4, p. 66. Karel J. Berkhout was een van de redacteurs van het eerste uur.

9 'Een uitgebreid AMI', *Informatierecht/AMI* 1990-1, colofon.

10 AMI wordt overigens al sinds medio 2015 uitgegeven door deLex, maar de eerste jaren is de vormgeving van het blad gehandhaafd.